

Dokument ze zapomenutých časů vlků lidojedů

16. března 2008 12:05

Říkali jim "dušehubky": pojízdné plynové komory, které křížovaly prašné cesty válečného Běloruska. Nejen o nich vypovídají svědci holocaustu v druhém dílu unikátního dokumentárního cyklu Lukáše Přibyla Zapomenuté transporty, který právě míří do kin.

Z dokumentu Zapomenuté transporty | foto: Falcon

[galerie](#)

První část věnovaná Lotyšsku už má za sebou premiéru a [cenu](#) Trilobit, nyní režisér objevuje neznámé kapitoly holocaustu v zemi, kterou pamětníci popisují jako apokalyptickou krajinu močálů za noci ozářenou plameny z vypalovaných vesnic, s půdou nasáklou krví.

[Jde](#) po stopách transportů Židů z Čech a Moravy do ghetta v Minsku a vyhlazovacího tábora Malý Trostinec. Ze sedmi tisíc se jich konce války v Bělorusku dočkalo jen dvaadvacet.

"Když vlak několik hodin stál, řekli jsme si, že to bude konečná stanice. Sebrali jsme odvahu, odhrnuli záclony - a to, co jsme [viděli](#), se slovy nedá vypovědět. Byla tma, světla svítala a na každém kandelábru visely dvě tři divné věci. Nechtěli jsme věřit zraku, že to jsou lidská těla," vzpomíná jeden z přeživších.

Ze vzpomínek se noří rozvaliny měst lemované oběšenci a temné lesy, v nichž se přemnožili obrovští „vlci lidojedů“, živící se masem obětí z masových hrobů. Židé deportovaní ze západu nemohli doufat v pomoc místních obyvatel a partyzáni přijímali jen ozbrojené posily.

Přesto se několika vězňům útěk do partyzánského území podařil i s pomocí slovenských vojáků nasazených po bok německé armády. A hrstka lidí po likvidaci ghetta v Minsku přežila cestu přes vyhlazovací tábor Majdanek v Polsku a koncentrační tábory v Německu.

Čtyřdílné Zapomenuté transporty představují neobvyklý typ dokumentu. Nepoužívají současné záběry ani doprovodný komentář, jsou založeny výhradně na autentických osobních zážitcích.

Lidé před kamerou hovoří pouze o místech, osobách a událostech, jež sami poznali, a každý prvek zpovědi film dokládá prostřednictvím unikátních, vesměs nezveřejněných [fotografií](#) a úryvků z dobových snímků. Režisér je našel v archivech, soukromých sbírkách, na půdách v polských vsích i v garážích rodin bývalých esesmanů.

Pro výsledných šest hodin pořídil v Evropě, Izraeli, Spojených státech, Austrálii či Venezuele více než dvě stě šedesát hodin záznamu. Každý z devadesátiminutových filmů popisuje jeden cíl transportů a způsob, jakým se tu lidé vyrovnávali s ohrožením. Během [roku](#) se chystají do kin i zbylé dvě epizody cyklu, které ožíví Zapomenuté transporty do Polska a Estonska.

[Mirka Spáčilová](#) MF DNES

© Copyright 1999 – 2011 [MAFRA a.s.](#) a dodavatelé [Profimedia](#), Reuters, ČTK, AP. Partner pro inzerci v Německu: [RP Online](#).
Jakékoliv užití obsahu včetně převzetí, šíření či dalšího zpřístupňování článků a fotografií je bez souhlasu MAFRA a.s. zakázáno.